

GLEB DRĂGAN (COORDONATOR) – INGINERI ROMÂNI: DICȚIONAR ENCICLOPEDIC

Viorela-Valentina DIMA¹

viorelaval@yahoo.co.uk

ABSTRACT: The review presents the volume entitled *Ingineri români: dicționar enciclopedic (Romanian Engineers: An Encyclopedic Dictionary)* coordinated by Academician Gleb Drăgan, President of the Division of Technical Sciences within the Romanian Academy of Sciences. Apart from presenting the main sections of the dictionary, the author highlights some of the latter's merits, the most significant of which being that it restores the historical value of Romanian engineers' contribution to the development of their field.

KEYWORDS: Romanian engineers, encyclopedic dictionary, technical sciences, female science personalities in Romania

Ingineri români: dicționar enciclopedic este un volum pilot apărut în 2014 la Editura Mega din Cluj-Napoca, sub coordonarea academicianului Gleb Drăgan, Președinte al Secției de Științe Tehnice a Academiei Române. În cele ce urmează ne propunem să prezentăm structura volumului și să oferim publicului (cel puțin) cinci motive de a-l răsfoi.

Din punct de vedere structural, Dicționarul are cinci părți. Volumul debutează cu un scurt *Cuvânt înainte* scris de coordonatorul volumului, academicianul Gleb Drăgan, în care se arată că „o listă a inginerilor din România, cu prezentarea succintă a contribuțiilor lor în activitatea depusă constituie revelarea unor domenii ale cunoașterii de adevărată valoare” (p.5). Deducem din aceste rânduri intenția colectivului de autori de a contribui la identificarea și structurarea „valorii domeniului tehnic” și de creionare a profilului unei profesii – aceea de inginer (idem).

Prefața semnată de Nicolae Năndrașu subliniază faptul că Dicționarul este parte dintr-un plan editorial mai larg, intitulat „Istoria domeniului

¹ Doctor în filologie, Lector univ. la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, Facultatea de Relații Economice Internaționale, Academia de Studii Economice, București; membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

tehnic în România”, proiect care își propune recuperarea a trei mari coordonate ale domeniului: „a) patrimoniul de personalități, b) patrimoniul de creație, c) patrimoniul de idei” (p.7).

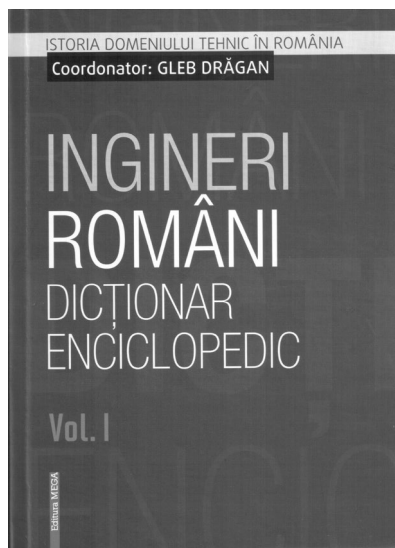

Foto: Coperta cărții: Gleb Drăgan (coord.) – *Ingineri români: dicționar enciclopedic*. Vol.I, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2014, 307p., ISBN 978-606-543-477-6

De asemenea, sunt menționate categoriile de informații pe baza cărora autorii au încercat să descrie fiecare personalitate de inginer inclusă în volum: stare civilă, familie, studii, pregătire profesională, lista lucrărilor principale, a proiectelor și a participărilor la manifestări științifice de profil, precum și lista distincțiilor primite. Aceste repere contribuie la omogenizarea profilurilor de ingineri și totuși Nicolae Năndrașu subliniază faptul că „standardizarea redacțională nu poate fi impusă pentru că se referă la UNICATE [s.a.] și condiții la limită pentru care diversitatea este dominantă” (p. 8). Dicționarul propriu-zis are peste 260 de pagini, reunind 186 de articole despre personalități din diverse sub-domenii tehnice. Remarcăm efortul autorilor de a scoate la lumină informații din toate categoriile avute în vedere și de a le ilustra cu fotografiile ale inginerilor descriși. Deși dicționarul apare cu subtitlul „Volumul I”, cuprinde personalități de la A la Z, nefiind însă exhaustiv. Secțiunea de *Bibliografie* reunește principalele surse de informare ale autorilor: de la dicționare și enciclopedii,

la monografii, memorii și volume de istorie. Volumul se încheie cu un *Indice general*, al cărui merit deosebit este acela de a cuprinde nu doar personalitățile despre care s-a scris articolul enciclopedic, ci și alte antroponime precum și toponime menționate pe parcursul volumului, care pot servi drept punct de pornire pentru cercetări ulterioare.

Invitație la lectură

În mod obișnuit, un dicționar nu este, poate, un volum care se lectu-rează de la un capăt la altul; un dicționar se răsfoiește, cel mult se citește pe îndelete câteva articole. Și totuși, dicționarele de personalități au un statut aparte – ele prezintă oameni și, implicit, locuri, reconstituind epoci și reîn-viindu-le dinaintea ochilor noștri. Curioșilor le propunem câteva „chei” de lectură, urmărind pe cât posibil firul „narativ” sugerat de autorii volumului.

Pornind de la informațiile privitoare la stare civilă și familie, obser-văm varietatea mediilor de proveniență a personalităților menționate în dicționar, din punct de vedere social, familial, educațional, dar și geografic, fiind reprezentate toate regiunile țării. Notăm, de asemenea, prolificitatea intelectuală de care dau dovadă unele familii precum: familia Cosmovici originară din Bucovina, familiile Golescu și Vasilescu originare din Muntenia, familia Sarian din Dobrogea sau familia Zanne.

În ceea ce privește studiile, observăm continua preocupare a celor cuprinși în volum pentru o pregătire profesională continuă. Alături de programe de licență, masterat și/sau doctorat la facultăți de prestigiu din țară (Institutul de Construcții București, Institutul Politehnic Timișoara, Universitatea din Iași, Universitatea Politehnică din București), ingine-rii urmează cursuri în străinătate (eg. Constantin Aninoșanu a studiat la Școala de Arte și Manufacturi din Paris în anii 1850, Aurel Avramescu a studiat la Politehnică din Dresda în anii 1930, Ernest Beiu-Palade a studiat la Școala Politehnică din Berlin – Charlottenburg în anii 1940, Constantin Bulucea a studiat la Univesitatea din California în anii 1960, Emanoil Constantinescu a studiat la Școala Politehnică din Paris în anii 1850 etc.).

Articolele de dicționar dedicate inginerilor români cuprind, desigur, informații despre activitatea profesională și de cercetare concretizată în publicații, participări la proiecte și manifestări științifice de profil. Selecția titlurilor a fost realizată de colectivul de autori, ei înșiși specialiști fie în subdomenii tehnice (precum energetică, electrotehnică, construcții, termotehnică, bioinginerie, inginerie medicală), fie în istorie. S-a punctat

activitatea de pionierat – spre exemplu, folosirea pentru prima dată în țară în 1888 a betonului armat la construcția docurilor și antreprizelor din Brăila și Galați, de către nimeni altul decât inginerul Anghel Saligny, renumitul constructor al podului de cale ferată peste Dunăre de la Cernavodă.

Cum era de așteptat, munca profesioniștilor din domeniul ingineresc a fost răsplătită cu distincții. Dintre acestea sunt amintite: calitatea de membru al Academiei Române (Anghel Saligny, anii 1890, printre alții), premii la concursul național organizat de *Gazeta Matematică* (Mikayel Sarian în anii 1922), titlul de *Profesor Emerit* (Alexandru Steopoe în anii 1960), premiul *Emil Racoviță* sau premiul *Gh. Munteanu-Murgoci* acordate de Academia Română (Viorel-Alexandru Stănescu în anii 1980 și 1990), Ordinul *Steaua României* în grad de cavalier (Horea Sandi, 2000), ș.a.m.d.

Alături de coordonatele sugerate de însuși modul de structurare a Dicționarului, considerăm că acesta este valoros și din alte perspective. Astfel, se observă preocuparea autorilor de a-i cuprinde atât pe inginerii din vechime, cât și pe cei contemporani lor, pornind din sec. XV–XVI de la Meșterul Manole și ajungând la cel mai recent născut, prof. Sanda Manea (1951). Din acest demers reiese dorința autorilor de a înfățișa domeniul ingineresc din România drept unul cu rădăcini istorice și realizări de o continuitate neîntreruptă, indiferent de regimul sub care s-au manifestat. Nu în ultimul rând, am remarcat cu interes includerea în dicționar a șase personalități feminine din domeniul vizat (Coleta de Sabata n. 1935, Sanda Manea n. 1951, Adelaida Mateescu 1932–2008?, Ștefania Mărăcineanu 1882–1944, Candida Oancea 1923–1989, Maria Popa-Milea n. 1933). Prezența acestora în Dicționar vine să completeze și alte demersuri de a valoriza contribuția doamnelor României la propășirea neamului lor și nu numai – demersuri concretizate în publicații precum *Dicționarul personalităților feminine din România* (G. Marcu & R. Ilinca, Editura Meronia, București, 2009), *Aviatoarele României. Din înaltul cerului în beciurile Securității* (S. Turturică, Editura Militară, București, 2013).

Pentru toate aspectele abordate mai sus considerăm deosebit de oportună publicarea volumului *Ingineri români: dicționar enciclopedic*, recomandându-l cu căldură nu doar inginerilor ci și altor cititori doritori să se informeze și să (re)descopere valori românești într-un domeniu atât de actual cum este ingineria. Autorilor le dorim succes în efortul de a îmbogăți volumul în vederea unei ediții ulterioare, pe care am dori-o completată și cu un tabel cronologic al personalităților ingineresti și al realizărilor lor deosebite.